

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.004.02.2022

Pani
Renata Mędrzak-Modusiak
Prezes Zarządu
Stowarzyszenie FELICITAS
Kreacja Rzeczywistości
ul. Bierna 20
43-318 Bielsko - Biała

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/032 – Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej realizowane przez samorządy województw

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Stowarzyszenie FELICITAS Kreacja Rzeczywistości, ul. Bierna 20, 43-318 Bielsko-Biała
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Renata Mędrzak-Madusiak – Prezes Zarządu Stowarzyszenia FELICITAS Kreacja Rzeczywistości od 1 stycznia 2020 r. (akta kontroli str. 2)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wykonanie dotowanych zadań i uzyskanie zakładanych rezultatów. 2. Legalność i gospodarność wykorzystania środków.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2021, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach ²
Kontrolerzy	Magdalena Śleziak, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/53/2022 r. z 9 marca 2022 r. (akta kontroli str. 1)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	<p>Stowarzyszenie FELICITAS Kreacja Rzeczywistości⁴ zrealizowało działania i osiągnęło efekty określone w zawartej z Województwem Śląskim umowie dotacyjnej⁵ na realizację zadania publicznego pn. „Medyczne i psychologiczne sposoby przeciwdziałania skutkom COVID-19”. Realizowane zadanie wspierało rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych. Przekazane przez Samorząd Województwa Śląskiego na ten cel środki finansowe zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Wszystkie poniesione w ramach projektu koszty były kwalifikowalne. Stowarzyszenie osiągnęło rezultaty założone w ofercie konkursowej. NIK stwierdziła błędy formalne w sprawozdaniu końcowym z wykonania zadania publicznego⁶ w części II pkt 2 „Rozliczenie ze względu na źródła finansowania zadania publicznego”, które zostały skorygowane w trakcie kontroli. Stwierdzono również nieprawidłowość polegającą na zaksięgowaniu w kosztach projektu trzech</p>
---------------------	--

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

² Dalej: „NIK”.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: „Stowarzyszenie”.

⁵ Wraz z ofertą realizacji zadania publicznego (dalej: ofertą lub ofertą konkursową) oraz wraz z zaktualizowanym harmonogramem i kosztorysem realizacji zadania.

⁶ Dalej: „sprawozdanie końcowe”.

faktur na łączną kwotę 20,7 tys. zł nie dotyczących tego zadania, które zostały skorygowane w toku kontroli NIK.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykonanie dotowanych zadań i uzyskanie zakładanych rezultatów

Opis stanu faktycznego

Stowarzyszenie zarejestrowane zostało w Sądzie Rejonowym w Bielsku-Białej⁸ i działało na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach⁹, jak i Statutu¹⁰. W złożonej do Urzędu Marszałkowskiego ofercie konkursowej w pozycji „charakterystyka oferenta” podano, że Stowarzyszenie zostało założone „przez profesjonalistów pracujących od wielu lat w służbie zdrowia, m.in. psychiatrów, psychologów, pedagogów pracy socjalnej, terapeutów”. W ww. ofercie¹¹ wskazano, że w ramach prowadzonej przez Stowarzyszenie rehabilitacji zawodowej objęto wsparciem ponad 150 osób, którym udzielono pomocy w powrocie na rynek pracy i znalezieniu zatrudnienia w: Zakładach Aktywności Zawodowej, Zakładach Pracy Chronionej oraz na otwartym rynku pracy. Stowarzyszenie posiadało doświadczenie w realizacji konferencji, szkoleń i projektów¹². Ponadto Prezes Stowarzyszenia podała, że Stowarzyszenie prowadzi w Czechowicach-Dziedzicach i w Kozach Warsztaty Terapii Zajęciowej FELICITAS¹³, które w okresie kontrolowanym liczyły 55 osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi¹⁴. Celem ww. warsztatów było: aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Działalność WTZ prowadzona była w 11 pracowniach tematycznych. Równocześnie Prezes Stowarzyszenia wskazała, że Stowarzyszenie monitoruje rynek pracy i utrzymuje bezpośredni kontakt z pracodawcami zatrudniającymi osoby niepełnosprawne.

(akta kontroli str. 3-9, 26-42, 223-228, 260-270)

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem rejestru KRS 0000520101.

⁹ Dz.U. z 2020, poz. 2261.

¹⁰ Przyjęty Uchwałą nr 2/2014 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia FELICITAS Kreacja Rzeczywistości z dnia 25 czerwca 2014 r. o przyjęciu Statutu Stowarzyszenia FELICITAS Kreacja Rzeczywistości. Zmiany do Statutu w zakresie § 6 pkt 2 wprowadzono Uchwałą nr 4/2016 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia FELICITAS Kreacja Rzeczywistości z dnia 7 listopada 2016 r. (z ww. Statutu wykreślono cele w zakresie pkt: 5, 6, 7, 21 i 25 zmieniono treść pkt. 1, tj. „pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób” na „pomoc społeczna, w tym osobom niepełnosprawnym, ich rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób”; § 6 pkt 2 Statutu otrzymał brzmienie „działalność na rzecz osób niepełnosprawnych”).

¹¹ Dane te ujęto także w informacjach przedłożonych kontroli NIK przez Prezesa Zarządu Stowarzyszenia.

¹² Jako organizator lub współorganizator. Najbardziej wpisujące się w tematykę rehabilitacji społeczno-zawodowej były: konferencje: „Depresja kobiet - problem społeczny i medyczny. W XXI wieku nie ma powodu, aby cierpieć...” (2016 r.); „Różne sposoby na psyche” (2016 r.); projekt „I Ty możesz mieć swoje drzewo” (2019 r.); szkolenia: „Niepełnosprawność intelektualna” (2017 r.); „Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach” (2019 r.).

¹³ Dalej: „WTZ”.

¹⁴ Z niepełnosprawnością umysłową, zaburzeniami psychicznymi i innymi.

1.1. W 2021 r. Samorząd Województwa Śląskiego na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁵ oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa¹⁶ podpisał ze Stowarzyszeniem FELICITAS Kreacja Rzeczywistości umowę¹⁷ na realizację zadania publicznego w dziedzinie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych pn. „Medyczne i psychologiczne sposoby przeciwdziałania skutkom COVID-19”, w ramach której zobowiązał się do przekazania dotacji w wysokości 36 tys. zł. Zakres ww. zadania był zgodny z przedmiotem działalności Stowarzyszenia określonym w Statucie.

(akta kontroli str. 44-52)

Planowany całkowity koszt tego zadania w umowie ustalono na kwotę 40 tys. zł¹⁸, w tym wkład własny w wysokości 4 tys. zł. Natomiast faktycznie poniesione wydatki wyniosły łącznie 42 tys. zł, a wkład własny został zwiększony o 2 tys. zł i wyniósł 6 tys. zł. Stowarzyszenie otrzymało dotację w wysokości¹⁹ i w terminie określonych w umowie²⁰. W sprawozdaniu z wykonania zadania publicznego w części II w pkt. 1 „Rozliczenie wydatków za rok 2021” przedstawiono wartości zgodnie z wartościami określonymi w umowie, jak i z fakturami/rachunkami przedłożonymi do wymienionego sprawozdania, natomiast błędnie wpisano wartości w pkt. 2 „Rozliczenie ze względu na źródło finansowania zadania publicznego” ww. części sprawozdania w wierszach dotyczących innych środków finansowych ogółem i środków finansowych własnych w zakresie kolumn: koszty zgodnie z umową i faktycznie poniesione wydatki, jak i procentowego udziału innych środków finansowych w stosunku do otrzymanej kwoty dotacji, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Stowarzyszenie w trakcie kontroli NIK skorygowało sprawozdanie w części dotyczącej błędnych zapisów.

(akta kontroli str. 21, 44-62, 140-170, 168, 199-211, 217-221)

Otrzymane środki finansowe w ramach dotacji wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem na zadania określone w ofercie konkursowej, zaktualizowanym harmonogramie i kosztorysie²¹.

(akta kontroli str. 26-62)

Zgodnie z ofertą, zadanie zrealizowano w formie wyjazdu grupowego (dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi wraz z ich opiekunami) do hotelu ELBRUS w Szczyrku, gdzie osoby te uczestniczyły w dwudniowych zajęciach warsztatowych oraz wykładach. Uczestnicy brali udział w dwóch z czterech wykładów/warsztatów, w zależności od preferencji i potrzeb związanych z indywidualną sytuacją życiową. Przeprowadzono cztery wykłady/warsztaty: 1. „Farmakoterapia osób z niepełnosprawnością sprzężoną”, 2. „Rola seksualności w zaspakajaniu potrzeb psychicznych osób niepełnosprawnych (miłości, akceptacji, szacunku, uznania, bezpieczeństwa, samorealizacji)”, 3. „Udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłych”, 4. „Psychologiczne skutki funkcjonowania w realiach pandemii, jej wpływ na życie osób niepełnosprawnych, skutki długofalowe”.

(akta kontroli str. 27-42, 57-62, 66-119)

¹⁵ Dz.U z 2022 r., poz. 1327 ze zm.

¹⁶ Dz.U. z 2022 r., poz. 547.

¹⁷ Umowa Nr CRU WSL 3469/MZ/2021 z dnia 30 sierpnia 2021 r.

¹⁸ Jak i w zaktualizowanym harmonogramie i kosztorysie realizacji zadania będącym załącznikiem nr 1 do umowy. Całkowity koszt, tj. suma planowanej dotacji w ramach oferty i własny wkład finansowy.

¹⁹ 36 tys. zł.

²⁰ Potwierdzenie przelewu z dnia 22 września 2021 r. na kwotę 36 tys. zł.

²¹ Będącym integralną częścią zawartej umowy dotacyjnej.

Jak podała w wyjaśnieniach Prezes Stowarzyszenia, COVID-19 nie wpłynął na skuteczność prowadzonej rehabilitacji oraz nie ograniczył zakresu realizowanych zadań. Projekt był realizowany w okresie luzowania obostrzeń. Realizacja projektu przebiegała w reżimie sanitarnym, dla uczestników dostępne były maseczki i płyny do dezynfekcji. Obszerne sale wykładowe przed zajęciami były ozonowane, a uczestnicy byli zakwaterowani w dwuosobowych pokojach.

(akta kontroli str. 241-250)

W zakresie grupy docelowej określonej w ofercie²², udział w projekcie wzięło 72 uczestników/uczestniczek²³, w tym 46 osób z niepełnosprawnością intelektualną, z zaburzeniami psychicznymi, oraz 26 osób z ich najbliższego otoczenia. Stowarzyszenie było w posiadaniu kopii orzeczeń o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności. Na podstawie przedłożonej do kontroli dokumentacji ustalono, że osoby na „Liście uczestników zadania publicznego”²⁴ wskazane jako uczestnicy niepełnosprawni w okresie realizacji projektu miały ważne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności²⁵.

(akta kontroli str. 27-42, 57-65, 408-410)

Każdy z uczestników projektu potwierdził udział w projekcie poprzez osobiste podpisanie się na liście obecności. Uczestnicy projektu otrzymali zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach z każdego bloku tematycznego, w którym brali udział.

(akta kontroli str. 42-60, 63-65, 408-410, 393-396)

Opiekę nad uczestnikami projektu pełniła grupa 15 wolontariuszy (podpisano 15 umów o wolontariat), a dwóch koordynatorów odpowiadało za przebieg ww. zadania. Natomiast czteroosobowa kadra prowadziła wykłady/warsztaty. Wykłady i warsztaty prowadzili specjaliści z wieloletnim doświadczeniem, tj. lekarz specjalista psychiatra; psychoterapeuta z wieloletnim doświadczeniem w pracy klinicznej; lekarz specjalista z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii, lekarz/ratownik Lotniczego Pogotowia Ratunkowego; psycholog, psychoterapeuta.

(akta kontroli str. 42-60, 125-139, 213)

1.2. Efekty zrealizowanego zadania publicznego były zgodne z założeniami ujętymi w ofercie konkursowej, w której określono cel główny projektu oraz cele szczegółowe, natomiast wzór sprawozdania z wykonania zadania publicznego nie przewidywał rozliczenia zrealizowanych celów. Jednakże, jak wynika z ww. sprawozdania cel główny projektu, tj. przeprowadzenie w ramach wyjazdu warsztatów tematycznych, dla każdego uczestnika w liczbie dwóch z czterech zaproponowanych warsztatów (w ramach wykładów), został osiągnięty, a cele szczegółowe zostały zrealizowane w ramach organizowanych wykładów/warsztatów tj.:

- Budowanie motywacji do leczenia farmakologicznego, niwelowanie lęku poprzez wyposażenie osób niepełnosprawnych oraz ich bliskich w wiedzę o wskazaniach do stosowania leków przeciwpsychotycznych, zasadach ich stosowania, skutkach ubocznych. Uczestnicy mogli konsultować z lekarzem psychiatrą wątpliwości, zadawać pytania (wykład pt. „Farmakoterapia osób z niepełnosprawnością sprzężoną”).

---

²² Będącej załącznikiem do umowy dotacyjnej. W ofercie określono ogólnie liczbę osób podając 72 (z niepełnosprawnością intelektualną, z zaburzeniami psychicznymi oraz osoby z ich najbliższego otoczenia), na etapie oferty nie było podziału ile w tej liczbie będą stanowić osoby niepełnosprawne, a ile ich rodzice czy opiekunowie.

²³ Co wykazano w sprawozdaniu końcowym. Dalej: uczestnicy.

²⁴ Będącego załącznikiem do rozliczenia projektu, przekazanego wraz ze sprawozdaniem końcowym pismem z dnia 13 listopada 2021 r.

²⁵ Z grupy 46 uczestników niepełnosprawnych – 20 osób (tj. 43,47%) miało orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na stałe, natomiast 26 osób (56,52%) na czas określony. W grupie tej: 23 uczestników miało umiarkowany stopień niepełnosprawności, a 23 znaczny.

- Prawo uczestników do edukacji o sferze seksualnej. Zapobieżenie sytuacjom, kiedy osoby niepełnosprawne stają się ofiarami przemocy seksualnej (wykład pn. „Rola seksualności w zaspakajaniu potrzeb psychicznych osób niepełnosprawnych (miłości, akceptacji, szacunku, uznania, bezpieczeństwa, samorealizacji”).
- Przeszkolenie osób niepełnosprawnych oraz ich pełnosprawnych opiekunów z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz bezpiecznego zachowania się w sytuacjach zagrażających życiu bądź zdrowiu (wykład pn. „Udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłych”).
- Przybliżenie psychologicznych i psychiatrycznych konsekwencji epidemii, jej wpływu na codzienne funkcjonowanie; Uzyskanie informacji jak uzyskać pomoc psychiatryczną w dobie pandemii COVID-19, jak radzić sobie w stresie związanym z funkcjonowaniem w pandemii. Podanie wiarygodnych źródeł uzyskiwania informacji dotyczących epidemii. Wypunktowanie metod zadbania o odporność organizmu. Poszukiwanie wspierającego otoczenia; Zapobieganie dysfunkcjom społecznym będącym następstwem długotrwałej izolacji spowodowanej COVID-19; zminimalizowanie negatywnego wpływu pandemii na życie osób niepełnosprawnych, ich aktywność życiową i społeczną, samopoczucie psychiczne (wykład – „Psychologiczne skutki funkcjonowania w realiach pandemii, jej wpływ na życie osób niepełnosprawnych, skutki długofalowe”).
- Pomoc osobom niepełnosprawnym w lepszym funkcjonowaniu społecznym – temat został zrealizowany w ramach wszystkich czterech przeprowadzonych wykładów.

(akta kontroli str. 43-62)

Na podstawie posiadanej przez Stowarzyszenie dokumentacji, tj.: danych dotyczących zrekrutowanej do projektu kadry, konspektów, slajdów z wykładów, dokumentacji zdjęciowej oraz ocen uczestników projektu (ankiety)²⁶ można było zweryfikować jakość świadczonych usług.

(akta kontroli str. 66-119, 57-62, 214-228, 304-378, 421-428)

Trwałość przeprowadzonych wykładów/warsztatów określona jako zwiększenie oraz zaktualizowanie wiedzy i kompetencji w zakresie medycznych i psychologicznych sposobów przeciwdziałania skutkom Covid-19 została oceniona na podstawie ww. ankiety, w której tylko w jednym ogólnym pytaniu uczestnicy odnosili się do kwestii zdobytej wiedzy czy umiejętności, tj.: Czy dzięki uczestnictwu w szkoleniu zwiększył się zakres Pana/Pani umiejętności? Na tak postawione pytanie 46 osób odpowiedziało zdecydowanie tak, a cztery osoby raczej tak.

Ponadto na pytanie: Czy nabyte podczas szkolenia umiejętności są dla Pana/Pani przydatne? 34 respondentów (tj. 68%) odpowiedziało zdecydowanie tak; sześć (tj. 12%) raczej tak, a 10 (tj. 20%) trudno powiedzieć.

(akta kontroli str. 214-228, 411-423)

Projekt wspierał rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych i wpisywał się w katalog zadań określonych w § 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra

²⁶ Kwestionariusz ankiety ewaluacyjnej zawierał 11 pytań, które miały na celu ocenić ogólnie składowe zorganizowanego projektu. Ogólne pytania m.in. dotyczyły szkolenia w zakresie: przygotowanego miejsca, odpowiedniej ilości czasu, zrozumiałości i przystępności treści, atmosfery sprzyjającej komunikacji i współpracy, spełnienia oczekiwań oraz zwiększenia umiejętności. Ankiety ewaluacyjne wypełniło 50 uczestników zajęć (tj. 69,4%) z 72 biorących udział w projekcie, w których m.in. na pytania - Czy prowadzący posiadał odpowiednią wiedzę i przygotowanie merytoryczne?; Czy wg Pana /Pani treść szkolenia była przekazywana w sposób zrozumiały i przystępny?; Czy prowadzący szkolenia odpowiadał na pytania i udzielał dodatkowych wyjaśnień?; Czy jest Pan/Pani zadowolona z udziału w szkoleniu? – 100% respondentów odpowiedziało zdecydowanie tak (w skali: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie, trudno powiedzieć).

Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym²⁷, tj. organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla ON²⁸ – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby; organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin ON, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej ON.

Dla poszczególnych wykładów/warsztatów przypisano planowany poziom osiągnięcia rezultatów (wartość docelową), tj.:

- w ramach dwóch tematyk – „Udzielanie pierwszej pomocy w wybranych stanach nagłych”, oraz „Farmakoterapia osób z niepełnosprawnością sprzężoną” – przypisano, że 100% uczestników zadania uzyska wiedzę w zakresie tematyki szkoleń, natomiast w zakresie pierwszego wykładu założono, że 100% uczestników zadania uzyska praktyczne doświadczenie;
- z kolei dwóm kolejnym tematynom – „Psychologiczne skutki funkcjonowania w realiach pandemii, jej wpływ na funkcjonowanie uczestników, skutki długofalowe” oraz „Rola seksualności w zaspakajaniu potrzeb psychicznych osób niepełnosprawnych /miłości, akceptacji, szacunku, uznania, bezpieczeństwa, samorealizacji/” – przypisano, że 100% uczestników zadania podniesie swoją wiedzę w obszarach związanych z tematyką szkolenia.

(akta kontroli str. 26-42)

Założone w ofercie monitorowanie rezultatów/źródła informacji o osiągnięciu wskaźnika Stowarzyszenie zrealizowało poprzez udokumentowanie wykładów/warsztatów przy pomocy „zbiorczej listy uczestników i uczestniczek projektu” oraz dokumentację fotograficzną.

(akta kontroli str. 57-65, 111-119, 408-410)

W sprawozdaniu końcowym w zakresie dotyczącym „Opisu osiągniętych rezultatów (...)” wskazano, że każde ze szkoleń: pozwoliło na uzyskanie konkretnej i profesjonalnie przekazanej wiedzy; wpłynęło na zmianę postaw wobec osób niepełnosprawnych w kontekście omawianych problemów, jak i na zmniejszenie dysfunkcji związanych z długotrwałą izolacją spowodowaną COVID-19 i pozwoliło zmniejszyć wpływ pandemii w różnych obszarach funkcjonowania osób niepełnosprawnych i ich bliskich.

(akta kontroli str. 201)

Ponadto uczestnicy projektu poza ofertowymi założeniami nieopłatnie skorzystali z wyjazdu koleją gondolową na Halę Skrzyczeńską²⁹ oraz koleją kanapową na Skrzyczne³⁰. Na ww. hali w dniu 30 września 2021 r. odbyły się bezpłatne warsztaty z Beskidzką Grupą Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego³¹ dotyczące bezpiecznego zachowania w górach oraz zasad udzielania pierwszej pomocy w górach. Ww. działanie zostało ujęte w ofercie konkursowej, jak i rozliczone w sprawozdaniu końcowym. W informacjach dodatkowych sprawozdania końcowego podano, że uczestnicy korzystali z obiektów rekreacyjnych oraz uczestniczyli w zorganizowanym spotkaniu integracyjnym. Oprócz tego umożliwiono uczestnikom

²⁷ Dz. U. z 2016 r., poz. 1945, dalej: „rozporządzenie w sprawie rodzajów zadań”.

²⁸ Osób niepełnosprawnych, dalej: „ON”.

²⁹ Wszyscy uczestnicy, tj. 72 osoby.

³⁰ Grupa 30 osobowa, która czuła się na siłach i zadeklarowała podczas zajęć z GOPR chęć dodatkowego wyjścia w góry na Skrzyczne.

³¹ Dalej: „GOPR”.

aktywny wypoczynek, w tym spacery po szlakach turystycznych dla zainteresowanych, pod opieką wolontariuszy lub członków rodzin.

(akta kontroli str. 57-62, 203-204)

Stowarzyszenie prowadziło działania informacyjno-promocyjne założone w umowie, tj. m.in. zamieściło informacje o realizacji projektu:

- na stronie internetowej³² w zakładce projekty wraz z opisem i graficznym programem szkolenia (ulotką);
- na Facebooku³³, na którym również po realizacji projektu zamieściło podsumowanie wraz z dokumentacją zdjęciową.

Ponadto we własnym zakresie wydrukowano i rozdysponowano 250 ulotek (po 50 szt.: w szkole Integracyjnej nr 6 w Bielsku-Białej; w Zespole Szkół Specjalnych w Czechowicach – Dziedzicach, Bielskim Centrum Psychiatrii), jak i rozmieszczono cztery plakaty: dwa w hotelu i po jednym w Bielskim Centrum Psychiatrii i Starostwie Powiatowym w Bielsku-Białej.

(akta kontroli str. 120-124a, 432-434)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W sprawozdaniu końcowym z realizacji badanego zadania publicznego w części II. „Sprawozdanie z wykonania wydatków” w pkt. 2 „Rozliczenie ze względu na źródło finansowanie zadania publicznego” w dwóch wierszach pn. „Inne środki finansowe ogółem” i „Środki finansowe własne” w kolumnie pn. „Koszty zgodnie z umową” Stowarzyszenie wykazało nierzetelne dane, ponieważ wpisało wartość 6 tys. zł, a powinna być wartość 4 tys. zł, natomiast w kolumnie „faktycznie poniesione wydatki” w zakresie dwóch ww. wierszy stornowana była prawidłowo naniesiona kwota 6 tys. zł i zmieniona na kwotę nieprawidłową 8 tys. zł.

Na podstawie umowy nr CRU WSL 3469/M2/2021 z dnia 30 sierpnia 2021 r., jak i faktur/rachunków załączonych do ww. sprawozdania oraz zestawienia faktur sporządzonego na potrzeby kontroli NIK ustalono, że ww. kwoty zostały nieprawidłowo wpisane do sprawozdania.

(akta kontroli str. 44-62, 140-170)

Ww. błędy w sprawozdaniu końcowym, skutkowały błędnym wpisaniem procentowego udziału innych środków finansowych w stosunku do otrzymanej dotacji w zakresie założonych w umowie kosztów (było 16,66%, a powinno być 11,11%), jak i faktycznie poniesionych wydatków (było 22,22%, a powinno być 16,66%).

W toku kontroli NIK skorygowano sprawozdanie końcowe w zakresie błędnie ujętych ww. wartości.

(akta kontroli str. 57-62, 199-205)

W związku z powyższym Prezes wyjaśniła, że przyczyną błędów w sprawozdaniu końcowym w zakresie wkładu własnego była pomyłka Stowarzyszenia (w części dotyczącej kolumny „koszty zgodnie z umową), jak i również pracownika Urzędu Marszałkowskiego (w części dotyczącej „Faktycznie poniesionych wydatków”).

Ponadto podała, że Stowarzyszenie skontaktowało się z Urzędem Marszałkowskim i w dniu 14 marca 2022 r. dokonało korekty wszystkich błędnych zapisów.

(akta kontroli str. 217-221)

³² <http://www.felicitas.pl/projekty/>

³³ <https://www.facebook.com/Stowarzyszenie-Felicitas-Kreacja-Rzeczywistości-1146685775355616>

OCENA CZĄSTKOWA

Zakres rzeczowy dotowanego zadania wykonano zgodnie z założeniami określonymi w ofercie, jak i umowie dotacyjnej. Projekt wpisywał się w katalog zadań określonych w § 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia w sprawie rodzajów zadań. Wszystkie osoby niepełnosprawne zakwalifikowane do projektu posiadały ważne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Jakość realizowanego projektu możliwa była do zweryfikowania m.in. poprzez konspekty/slajdy z przeprowadzonych wykładów/warsztatów, jak i ankietę ewaluacyjną. Wszystkie założone w ofercie rezultaty potwierdzono zbiorczą listą uczestników projektu oraz dokumentacją fotograficzną. W ocenie NIK, zrealizowane zadanie skutecznie wspierało rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych. W części II pkt 2 sprawozdania końcowego w zakresie dotyczącym wkładu własnego wykazano nierzetelne kwoty, co skorygowano w toku kontroli NIK.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Legalność i gospodarność wykorzystania środków

2.1. Stowarzyszenie nie miało statusu organizacji pożytku publicznego, co wynika z KRS, jednakże prowadziło statutową działalność w zakresie rehabilitacji zawodowej (§ 6 pkt 2, 7 i 12 Statutu) i społecznej (§ 6 pkt 1, 2, 6, 14 i 20 Statutu). Zgodnie z zapisami ww. paragrafu Statutu³⁴ Stowarzyszenie realizowało następujące cele: pomoc społeczna, w tym pomoc osobom niepełnosprawnym ich rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób; działalność na rzecz osób niepełnosprawnych; ochrona i promocja zdrowia; promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy; nauka, edukacja, oświata i wychowanie; upowszechnianie kultury fizycznej i sportu; aktywna integracja społeczności lokalnych.

(akta kontroli str. 260-270)

W 2019 r. Stowarzyszenie wykazało przychody z działalności gospodarczej w wysokości 0,8 tys. zł (760 zł), które zgodnie z uchwałą numer 3/2020 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia z 9 czerwca 2020 r. w całości przekazało na statutową działalność Stowarzyszenia. Ponadto w rachunku zysków i strat Stowarzyszenie wykazało zysk: za 2019 r. w wysokości 1,1 tys. zł (1 143,63 zł) i w 2020 r. w wysokości 6,7 tys. zł (6 691,90 zł), który na mocy uchwał³⁵ w całości został również przeznaczony na statutową działalność Stowarzyszenia.

(akta kontroli str. 380-404)

W powyższych kwestiach Prezes Stowarzyszenia wyjaśniła, że Stowarzyszenie w okresie aplikowania do projektu nie prowadziło i od 2020 r. nie prowadzi działalności gospodarczej. Wykazany w 2019 r. dochód był sporadyczny i nie wynikał z zasadniczej działalności tylko z działalności dodatkowej i zgodnie z uchwałą nr 3/2020 z 9 czerwca 2020 r. został w 100% przekazany na cele statutowe, tj. rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych (kurs ceramiki)

³⁴ Po zmianach przyjętych Uchwałą nr 4/2016 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Felicitas Kreacja Rzeczywistości z dnia 7 listopada 2016 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Stowarzyszenia.

³⁵ Uchwała nr 1/2019 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia FELICITAS Kreacja Rzeczywistości z dnia 9 czerwca 2020 r. o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok 2019 i Uchwała nr 1/2021 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia FELICITAS Kreacja Rzeczywistości z dnia 30 września 2021 r. o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok 2020 r.

oraz świąteczne spotkanie integracyjne. Ponadto w wyjaśnieniach podała, że Stowarzyszenie nie działało i nie działa w celu osiągnięcia zysku.

(akta kontroli str. 380-381, 392-396)

Oferta realizacji zadania publicznego wpisywała się w cele szczegółowe otwartego konkursu ofert³⁶ w następujących zakresach:

- nabywanie umiejętności zwiększających samodzielne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych – poprzez aktywny udział uczestników projektu w wykładach i warsztatach, których tematyka w założeniu miała wpływ na poprawę samodzielnego funkcjonowania w zakresie zwiększenia świadomości w kontekście własnego leczenia się (farmakologicznego), znajomości zasad udzielania pomocy w wybranych stanach nagłych, poznanie umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz wiedzy w obszarze seksualności,
- poprawa sprawności fizycznej, integracja osób niepełnosprawnych poprzez: wyjście w góry, zajęcia z GOPR, zajęcia grupowe mające charakter integracyjny,
- poznanie własnych predyspozycji, rozwój zdolności twórczych, tworzenie (odbudowanie) trwałych więzi z otoczeniem społecznym, regeneracja sił, poprawa kondycji – poprzez m.in. wyjścia w góry, aktywne korzystanie z oferty hotelowej, w tym basenu i sauny; uczestniczenie w wykładach/warsztatach umożliwiających uświadomienie sobie mocnych stron i zasobów psychologicznych.

(akta kontroli str. 26-42)

Założone w otwartym konkursie ofert rezultaty były zbieżne z założonymi rezultatami w ofercie. Ponadto oferta konkursowa przewidywała również konsultacje z wykładowcami.

(akta kontroli str. 225-228)

2.2. Dla otrzymanej dotacji Stowarzyszenie prowadziło wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i wyodrębnioną ewidencję księgową na kontach dotyczących: kosztów projektu 501-14 (covid) oraz przychodów projektu 704-2 (covid). Jednakże, na koncie 501-14 (covid) zaewidencjonowano faktury na wartość 20,7 tys. zł (20 724,40 zł), które nie dotyczyły projektu „Medyczne i psychologiczne sposoby przeciwdziałania skutkom Covid-19”, a zostały wyksięgowane w trakcie kontroli NIK. Ustaloną nieprawidłowość opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 158-160, 172-198)

Analizie poddano wszystkie faktury (rachunki)³⁷ o łącznej wartości 42 tys. zł³⁸ (co stanowiło 100% całkowitej wartości wydatków poniesionych w ramach projektu) i ustalono, że: kontrolowane dokumenty księgowo były sporządzone zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 i art. 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁹, zawierały wymagany umową opis (§ 6 ust. 4 umowy), akceptację poszczególnych wydatków przez osoby upoważnione pod względem merytorycznym, rachunkowym i formalnym oraz były zatwierdzone do wypłaty (z określeniem formy ich zapłaty).

(akta kontroli str. 47, 140-167, 169-170)

³⁶ Załącznik do Uchwały nr 1420/241/VI/2021 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 15 czerwca 2021 r.

³⁷ Wraz z potwierdzeniem przelewów.

³⁸ Badane dokumenty: faktura nr 8/2021 r. z dnia 30 września 2021 r. na kwotę 2 000 zł, rachunek o nr 29/21 z dnia 1 października 2021 r. na kwotę 1 000 zł; faktura nr 1/10/2021/F z dnia 1 października 2021 r. na kwotę 2 000 zł; faktura o nr FVS/2/10/2021 z dnia 1 października 2021 r. na kwotę 2 000 zł; faktura nr 29/2021 z dnia 1 października 2021 r. na kwotę 2000 zł; faktura FVfz/0094/H/21 z dnia 1 października 2021 r. na kwotę 32 000 zł; faktura nr 78/2021 z dnia 4 października 2021 r. na kwotę 1 000 zł.

³⁹ Dz.U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.

Badane zadanie publiczne sfinansowano zgodnie z postanowieniami umowy dotacyjnej, jak i zgodnie z zaktualizowanym harmonogramem i kosztorysem realizacji zadania. Zgodnie z założeniami wymienionej umowy wraz z załącznikami do niej, w części II sprawozdania końcowego w pkt. 1 pn. „Rozliczenie wydatków za 2021 r.” rozliczono trzy działania, tj.: działanie pierwsze - wynagrodzenia za wykłady/warsztaty dla czterech wykładowców w łącznej wysokości 8 tys. zł; działanie drugie – grupowy wyjazd dla 72 osobowej grupy ON oraz osób z ich otoczenia na kwotę 32 tys. zł (wydatkowano o 2 tys. zł więcej środków niż zaplanowano w zakresie środków własnych, co było zgodne z § 3 ust. 5 umowy, który stanowił, że procentowy udział środków z innych źródeł w stosunku do otrzymanej kwoty dotacji wynosi nie mniej niż 10% z zastrzeżeniem ust. 6⁴⁰); działanie trzecie – rekrutacja/koordynowanie projektem 2 tys. zł.

(akta kontroli str.44-56, 57-62, 140-167, 169-170, 200-205)

Koszty określone w ofercie projektu były zgodne z katalogiem kosztów kwalifikowalnych (które mogły zostać pokryte z dotacji) określonym w otwartym konkursie ofert, tj. koszty merytoryczne obejmowały działanie pierwsze i drugie, natomiast koszty administracyjne działanie trzecie.

(akta kontroli str. 26-42, 233-240)

Nie pobierano opłat od uczestników projektu.

(akta kontroli str. 379-391)

W przedmiotowej umowie termin realizacji zadania publicznego został określony od 1 września 2021 r. do 8 października 2021 r. Natomiast termin dokonywania płatności: z dotacji określony został od 1 września 2021 r. do 22 października 2021 r., a termin dla środków pochodzących z wkładu własnego w datach terminu realizacji zadania. Dokumenty księgowo zgodnie z umową powinny być wystawione w terminie realizacji zadania oraz określać datę sprzedaży lub wykonania usługi.

Na podstawie analizy wszystkich dowodów księgowych ustalono, że wydatki zostały poniesione w ww. terminach określonych w umowie. Wszystkie koszty w zakresie projektu były kwalifikowalne. Do sprawozdania końcowego Stowarzyszenie przedłożyło faktury/rachunki na łączną wartość 42 tys. zł (w tym 36 tys. zł dotacja i 6 tys. zł wkład własny, który w stosunku do kwoty zaplanowanej w umowie zwiększono o 2 tys. zł, tj. 50%). Procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego wynosił 85,7%, co było zgodne z postanowieniami § 4 ust. 1 umowy dotacyjnej, w której określono, że wynosi on nie więcej niż 90% z zastrzeżeniem ust. 3⁴¹.

(akta kontroli str. 44-52, 57-62, 140-167, 200-205)

Stowarzyszenie złożyło sprawozdanie końcowe do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego⁴² terminowo, tj. 15 października 2021 r.⁴³. Ww. sprawozdanie zostało zatwierdzone. W trakcie kontroli NIK Stowarzyszenie skorygowało ww. sprawozdanie w części II w zakresie „Innych źródeł finansowych ogółem” i „Środków finansowych własnych”, jak i procentowego udziału tych środków w stosunku do otrzymanej kwoty dotacji, co opisano w pierwszym badanym obszarze w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 57-62, 168, 199-211)

⁴⁰ Zgodnie z § 3 ust. 6 umowy, wysokość środków z innych źródeł może się zmienić, o ile nie zmniejszy się udział tych środków w stosunku do wydatkowanej kwoty dotacji.

⁴¹ Zgodnie z § 4 ust. 3 umowy, nie wyraża się zgody na zwiększenie procentowego udziału dotacji w całkowitym koszcie zadania publicznego.

⁴² Dalej: „Urząd Marszałkowski”.

⁴³ Termin ten upływał z dniem 22 października 2021 r

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W wyodrębnionej ewidencji księgowej prowadzonej dla dotowanego zadania, na koncie analitycznym 501-14 (covid)/koszty projektu⁴⁴ zaewidencjonowano trzy faktury nie dotyczące tego projektu w łącznej wysokości brutto 20,7 tys. zł (20 724,40 zł).

Zgodnie z § 6 ust. 1 umowy nr CRU WSL 3469/MZ/2021 z dnia 30 sierpnia 2021 r. Stowarzyszenie było zobowiązane do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej. Faktury/rachunki dotyczące projektu załączone do sprawozdania końcowego były na łączną wartość brutto 42 tys. zł, a na koncie analitycznym 501-14 ujęto dokumenty na łączną kwotę brutto 62,7 tys. zł (62 724,40 zł). W toku kontroli NIK usunięto ww. nieprawidłowość. Dokonano korekty poprzez wyksięgowanie z ww. konta trzech błędnie ujętych faktur (w tym jednej zaliczkowej), które nie dotyczyły projektu o nr: faktura zaliczkowa FVz/0124/H/21 z dnia 20 września 2021 r. (wartość brutto 12 tys. zł), faktura VAT nr 2021/9/FSM/70 z 1 września 2021 r. (wartość brutto 5 tys. zł), faktura VAT Fvfvz/0095/H/21 z 1 października 2021 r. wartość brutto 3,7 tys. zł (3 724,40 zł).

(akta kontroli str. 44-52, 183-185, 271-282)

W powyższej kwestii Prezes Stowarzyszenia wyjaśniła, że „Przyczyną zaksięgowania na koncie 501-14 faktur nie dotyczących zadania (Medyczne i psychologiczne sposoby przeciwdziałania skutkom COVID-19) była pomyłka związana z podobieństwem faktur (nazwa sprzedawcy). Błędnie zaksięgowane na koncie (501-14) faktury na kwotę 20.724,40 zł dotyczyły odbiorcy (Stowarzyszenie FELICITAS Kreacja Rzeczywistości - WTZ) zostały zapłacone z innego konta i dotyczyły innego zadania - corocznej wycieczki dla uczestników WTZ FELICITAS.” W wyjaśnieniach Prezes podała również, że terminy dotyczące sprawozdawczości finansowej za 2021 r. zostały wydłużone do 30 czerwca 2022 r., a po korekcie na koncie 501-14 znajdują się wyłącznie zapisy dotyczące ww. projektu.

(akta kontroli str. 217-221)

OCENA CZĄSTKOWA

Stowarzyszenie nie posiadało statusu organizacji pożytku publicznego, jednakże prowadziło statutową działalność w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej. Zgodnie ze Statutem Stowarzyszenie mogło prowadzić działalność gospodarczą, ale w okresie kontrolowanym jedynie w 2019 r. wykazało przychód z działalności gospodarczej, który przeznaczyło na cele statutowe. W 2019 r. i w 2020 r. Stowarzyszenie wykazało zysk, który również przekazało na statutową działalność. W ewidencji księgowej w zakresie kosztów projektu ujęto trzy faktury na łączną kwotę 20,7 tys. zł nie dotyczące tego zadania, które wyksięgowano w trakcie kontroli NIK. Poniesione koszty były kwalifikowalne. Nie pobierano opłat od uczestników projektu.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag i wniosków określonych w art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, z powodu skorygowania stwierdzonych nieprawidłowości w toku kontroli NIK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁴⁴ Wydruk z dnia 11 marca 2022 r.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 27 września 2022 r.

Kontroler
Magdalena Śleziak
inspektor kontroli państwowej

.....

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach